

поспілкуватися з жителями тієї чи іншої країни, обмінятися звичаями та культурою. Для великих компаній найкращим варіантом проживання є – хостел. Завдяки спеціальним ресурсам, можна підібрати житло на, будь-який термін, та на, будь-який смак. Харчуватись у ресторанах та кафе закордоном, особливо в центрі, зазвичай дорого, тому для туристів існує безліч сервісів, що допоможуть зекономити на їжі, багато з них дозволяє навіть завітати на обід до місцевих жителів. Ще один хороший варіант бюджетного харчування – університетські їдальні. Якщо ви хочете відвідати кілька музеїв або історичних місць, вам знадобиться карта туриста. Вона допоможе заощадити на квитках до 50%. Деякі музеї пропонують вхід зі знижками або взагалі безкоштовний в певні дні з метою привернути аудиторію. Потрібно слідкувати за сайтами музеїв, адже саме там зосереджена уся необхідна інформація.

Таким чином, можна зробити висновки про те, що бюджетний туризм вже давно став частинкою повсякденного життя багатьох громадян нашої держави. Саме завдяки йому, ми можемо перетнути кордони тих країн, які буквально кілька років тому вважали недосяжними, що дозволить не лише збільшити частку виїзного туризму, але й зорієнтує іноземних лоукостерів на український ринок, що значно збільшить кількість міжнародних туристів.

Список використаних джерел

1. Кобжицький В. В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку міжнародного туризму / В. В. Кобжицький. // Інвестиції та досвід. – 2014. – №9. – с. 4.
2. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.unwto.org.
3. Лоукости в Україні // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://news.finance.ua>.

Анатолій ТИБІНЬ

канд. екон. наук,
доцент кафедри
міжнародного бізнесу і туризму
Тернопільський національний
економічний університет

КЛАСТЕРНА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНУ

Кластерна модель є ефективною формою ведення бізнесу і застосовується у практиці багатьох високорозвинених країн. Так, в ЄС сьогодні налічується більше 2 тис. кластерів, в яких працює 38% усієї європейської робочої сили [1, с. 32].

Туристичний кластер – це система інтенсивної виробничо-технологічної та інформаційної взаємодії туристичних підприємств, постачальників базових та додаткових послуг, спрямованих на створення спільного туристичного продукту. До туристичних кластерів належать групи підприємств, сконцентрованих географічно в межах регіону, які спільно використовують туристичні ресурси, спеціалізовану туристичну інфраструктуру, локальні ринки праці, здійснюють спільну маркетингову та рекламно-інформаційну діяльність.

Як показує практика, кластери туристичної сфери діяльності об'єднують сукупність галузей, що формують туристичний продукт і сприяють підвищенню його конкурентоспроможності. Це вимагає постійного дослідження внутрішнього середовища кожного підприємства – члена кластера, а також оновлення його меж у зв'язку з появою нових підприємств і галузей, зі зміною умов функціонування ринку, державного регулювання, міжнародної ситуації – тобто тих чинників, що здійснюють зовнішній опосередкований вплив на туристичну сферу діяльності.

На сьогодні в Україні вже створено низку кластерів, проте практично всі вони мають суто декларативне спрямування та їх діяльність є абсолютно невідчутною для соціально-економічного розвитку території. Це спричинено незадовільною участю у таких структурах місцевих органів державної влади, яка не підкріплена цільовим фінансуванням, а також відсутністю мотивації решти учасників. Наголошуємо на важливості комерційного спрямування функціонування туристичного кластера, адже це основна умова мотивації учасників та усунення декларативного аспекту його існування. Також важливо, щоб кластер не був об'єктом зайвих витрат для місцевих органів державної влади та інших учасників, а суми коштів, вкладених у його функціонування, повинні бути окупними.

У межах укладеної «Угоди про взаємодію та співпрацю з соціально-економічного розвитку малих міст Західної України у напрямі туризму і ремесел» передбачено створення туристичного кластера історичних малих міст Західної України. До ініціативної групи увійшли державні адміністрації малих міст Західної України (Бережани, Борщів, Бучач, Збараж, Зборів, Кременець, Коропець, Почаїв, Підгайці, Золочів, Жовква, Галич, Косів, Рогатин, Яремча, Ізяслав, Хотин), Спілка розвитку туризму і ремесел малих міст Західної України «Золоте Опілля», Державна туристична адміністрація України та Дослідницький інститут «Трайєнгл». Метою створення туристичного кластера є розробка та реалізація програм розвитку туризму і ремесел у малих містах Західної України, інформаційна, організаційна та фінансова підтримка розвитку туризму у містах, що обрали туризм як стратегію свого розвитку, забезпечення тісної співпраці туристичних підприємств з банківськими установами та провідними туристичними фірмами України [2, с. 50-51].

Основними перевагами кластерної моделі організації туристичного бізнесу в регіоні є:

- використання ефекту масштабу, за якого економічна ефективність спільної діяльності об'єднаних у туристичний кластер підприємств є вищою порівняно з відокремленою діяльністю. Водночас з'являється можливість формувати «критичну масу», необхідну для вирішення різноманітних організаційно-управлінських питань;
- ефективне використання туристично-рекреаційних ресурсів;
- удосконалення та підвищення конкурентоспроможності регіонального туристичного продукту;
- підвищення інвестиційної привабливості регіону, сприяння інноваційним інвестиційним проектам в галузі туризму;
- координація зусиль влади, бізнесу та громадських організацій з метою розвитку туристичної інфраструктури;

- спільне використання кадрового потенціалу, реалізація програм підготовки та підвищення кваліфікації персоналу;
- зниження собівартості туристичних послуг за рахунок преференцій для учасників кластеру, спільного використання ресурсів, узгодження стратегії і тактики бізнес-діяльності;
- реалізація спільних маркетингових та рекламних заходів, участь у туристичних виставках та ярмарках, розробці та просуванні туристичного бренду регіонів;
- розширення можливостей для розвитку інноваційних форм і напрямів туристичної діяльності [3, с. 17].

Окрім того, підприємства туристичного бізнесу, об'єднавшись у туристичний кластер в межах регіону, отримують можливість ефективніше відстоювати свої інтереси на рівні місцевих органів влади, а також брати участь у великих інвестиційних програмах.

Тобто створення або кластеризація – один з найважливіших шляхів інноваційного розвитку туристичної діяльності, поєднання традиційних та новітніх форм організації бізнесу, раціонального природокористування та громадських інституцій у сфері туризму.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Ю.Г. Зарубіжний досвід функціонування туристичних кластерів / Ю.Г. Бондаренко, І.Я. Кулиняк, К.О. Страхорчук // *Економіка і суспільство*. – 2016. – Вип. 5. – С. 31-37.

2. Тимчишин-Чемерис Ю.В. Туристичний кластер – форма розвитку та успіху туристичної діяльності регіону / Ю.В. Тимчишин-Чемерис // *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. – 2015. – Вип. 4 (87). – С. 44-57.

3. Басюк Д.І. Науково-технічні підходи до класифікації туристичних кластерів / Д.І. Басюк // *Міжнародна економіка: інтеграція науки та практики: Збірник наук. праць*. – К.: НТУУ «КПІ», 2011. – С. 17.

Марія ТРЕТЯК

Науковий керівник

канд. екон. наук, доцент Федірко М.М.

Тернопільський національний

економічний університет

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

На теперішньому етапі розвиток туристичної галузі в Україні не є достатнім. Однією з причин цього є низка проблем, серед яких і недосконалі методи стандартизації та сертифікації туристичних послуг, які є основною метою здійснення туристичної діяльності. Більше того намагання України інтегруватися в європейський економічний простір підвищує актуальність цього процесу.

У Законі України «Про стандартизацію» вказано, що європейський стандарт - це регіональний стандарт, прийнятий європейською організацією стандартизації. [1, с. 96]. Суть стандартизації полягає у розробці положень для загального та багаторазового застосування щодо наявних чи можливих